

BEC1116 หลักเศรษฐศาสตร์

Principles of Economics

การเงินระหว่างประเทศ

(International Finance)

ประเภทตลาดเงินในประเทศ

1. ตลาดเงินในระบบ

เป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ ฯลฯ

2. ตลาดเงินนอกระบบ

เป็นตลาดเงินที่ไม่มีกฎหมายรองรับของผู้ให้กู้หรือ ระดมทุน และมีความเสี่ยงสูงกว่าการกู้เงินในตลาดเงินในระบบ เช่น การ เล่นแชร์ การให้กู้ระหว่างเพื่อนหรือญาติในระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี

ปัจจัยที่มีผลต่อการการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์และอุปทานของเงิน คือ อัตราดอกเบี้ย

ตลาดเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Market)

- ความหมายของตลาดเงินตราต่างประเทศ
- หน้าที่ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- ตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศแบบทันที (Spot Market)
และตลาดล่วงหน้า (Forward Market)
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- ดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ

ตลาดเงินตราต่างประเทศ (**Foreign Exchange Market**)

- ตลาดเงินตราต่างประเทศ (foreign exchange market) หมายถึง สถานที่/กิจกรรม การซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ โดยแลกเปลี่ยนจากเงินตราสกุลหนึ่งไปเป็น เงินตราอีกสกุลหนึ่งตามอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนด
- ตลาดเงินตราต่างประเทศ ให้ความสะดวกในการลงทุนระหว่างประเทศและการค้า ระหว่างประเทศ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ่อค้าส่งออกและนำเข้า นักท่องเที่ยว นักธุรกิจ นักลงทุน เป็นต้น
- ตลาดเงินตราต่างประเทศเป็นแหล่งสะสมเงินตราสกุลต่าง ๆ ไว้เป็นทุนสำรอง หมุนเวียนโดยทั่วไปสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นตลาดเงินตราต่างประเทศ

หน้าที่ตลาดแลกเปลี่ยน เงินตราต่างประเทศ

1. การโอนอำนาจซื้อ หรือโอนเงินตราต่างประเทศหน้าที่ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ตลาดเงินตราต่างประเทศจะทำหน้าที่โอนอำนาจซื้อหรือโอนเงินตราต่างประเทศทำการหักล้างบัญชีระหว่างธนาคารในประเทศกับธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ

2. การอำนวยความสะดวกในการให้สินเชื่อ

ทำให้การค้าระหว่างประเทศขยายตัวได้มาก เพิ่มความมั่นใจให้กับพ่อค้าส่งออก และนำเข้าโดยธนาคารเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ระหว่างประเทศ

3. ลดความเสี่ยงเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน

ตลาดเงินตราต่างประเทศจะเข้ามาทำหน้าที่ลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าใน Forward market

ตลาดแบบทันที (Spot Market) และตลาดล่วงหน้า (Forward Market)

- ตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศแบบทันที (Spot Market)

ทำการธุรกรรมการเงิน หรือการแลกเปลี่ยนสกุลเงินในตลาด โดยสามารถแลกเปลี่ยนสกุลเงินได้ตามราคาปัจจุบัน

อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้คือ **อัตราแลกเปลี่ยนทันที (spot rate)**

- ตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Market)

ผู้ซื้อและผู้ขายยินดีที่จะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศในอนาคต ตามอัตราแลกเปลี่ยนที่ตกลงกันไว้

อัตราแลกเปลี่ยนที่ตกลงกันในตลาดล่วงหน้าเรียกว่า **อัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้า (forward rate)**

ตลาดล่วงหน้ามีประโยชน์ทำให้ผู้ซื้อ ผู้ขาย เงินตราต่างประเทศลดความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate)

- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate) หมายถึง ราคาของเงินตราต่างประเทศ 1 หน่วยคิดเทียบกับเงินตราอีกสกุลหนึ่ง เช่น เงิน 1 ดอลลาร์ มีค่าเทียบกับเงินบาทเท่ากับ 32 บาท เป็นต้นระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
- พิจารณา**เงินตราต่างประเทศเป็นสินค้า**ประเภทหนึ่ง
ราคาถูกกำหนดด้วย อุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของเงินตราต่างประเทศ
อุปสงค์และ **อุปทาน**ของเงินตราต่างประเทศ เกิดจากผู้นำสินค้าเข้า (Importer) และผู้ส่งออกสินค้า (Exporter) ซึ่งทำการค้าระหว่างประเทศเป็นสำคัญ

อุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศ

อุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศ (demand for foreign exchange)

ของเงินสกุลใด ๆ คือ จำนวนของเงินตราต่างประเทศสกุลที่ผู้ซื้อต้องการได้มา ณ ระดับอัตราแลกเปลี่ยนต่าง ๆ ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

ปริมาณเงินตราต่างประเทศที่ผู้ซื้อต้องการซื้อจะแปรผันเป็นปฏิภาคส่วนกลับกับระดับอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราสกุลนั้นเสมอ

ปัจจัยกำหนดอุปสงค์ของเงินตราต่างประเทศ

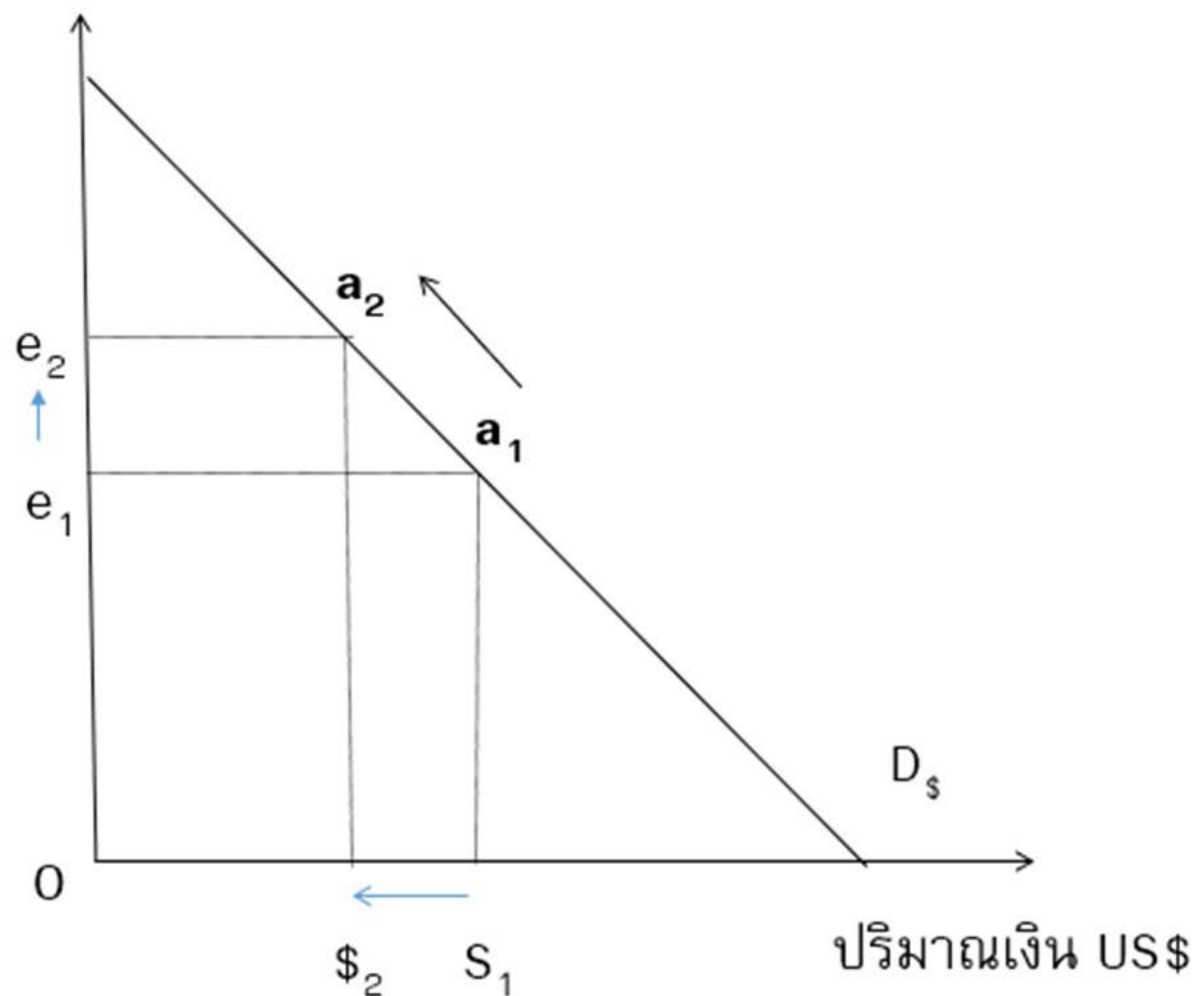
1. อัตราแลกเปลี่ยน
2. รสนิยมของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศ
3. การเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
4. รายได้ส่วนบุคคลและรายได้ประชาชาติ
5. ความแตกต่างด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
6. ความแตกต่างระหว่างอัตราเงินเฟ้อของแต่ละประเทศ
7. การเปลี่ยนแปลงของการคาดการณ์ต่าง ๆ เช่น การคาดการณ์เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของผู้ที่ต้องการเงินตราต่างประเทศ

- ผู้นำเข้าสินค้า เพื่อชำระหนี้สินค่านำเข้า
- นักลงทุนในต่างประเทศเพื่อการลงทุนและส่งผลกำไรเงินปันผล กลับคืนสู่ประเทศ
- คนที่ต้องใช้ชำระหนี้เงินกู้ต่างประเทศ
- นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปต่างประเทศ

เส้นอุปสงค์ของเงินดอลลาร์สหรัฐ (US\$) ในประเทศไทย

อัตราแลกเปลี่ยน (e): ฿ / 1 US\$

อุปทานของเงินตราต่างประเทศ

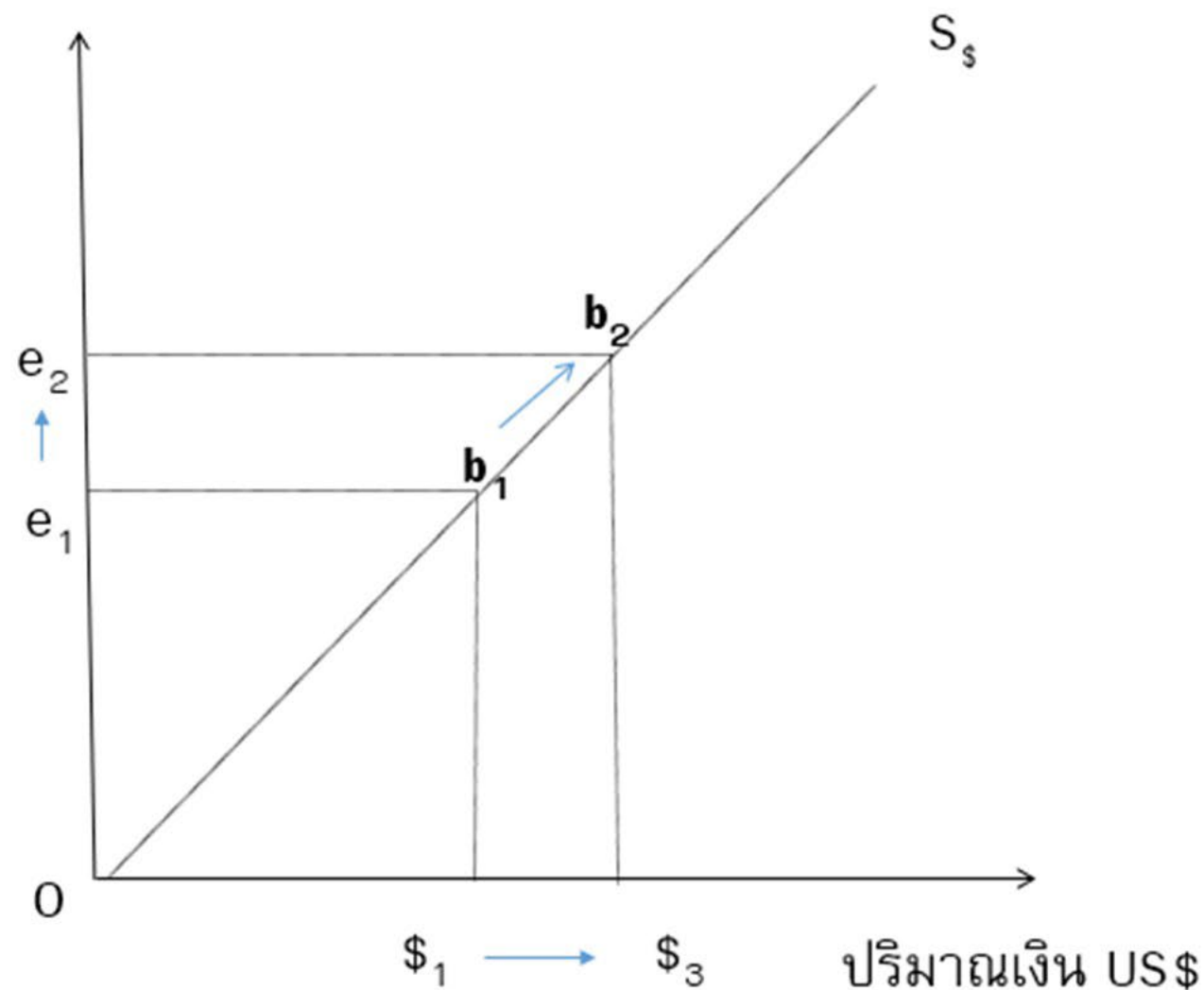
- อุปทานของเงินตราต่างประเทศ (Supply of foreign exchange) ของเงินสกุลใด ๆ ก็คือ จำนวนเงินตราต่างประเทศที่หามาได้ ณ ระดับอัตราแลกเปลี่ยนต่าง ๆ กัน ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง
- อุปทานของเงินตราต่างประเทศจะแปรผันโดยตรงกับอัตราแลกเปลี่ยน

แหล่งที่มาของอุปทานเงินตราต่างประเทศ

- พ่อค้าส่งออกได้รับการชำระเงินค่าสินค้า
- จากการลงทุนของชาวต่างประเทศ
- จากการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศ
- จากผลตอบแทนของการลงทุนในต่างประเทศที่ส่งกลับมา
- จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศนั้นๆ

เส้นอุปทานของเงินดอลลาร์สหรัฐ (US\$) ในประเทศไทย

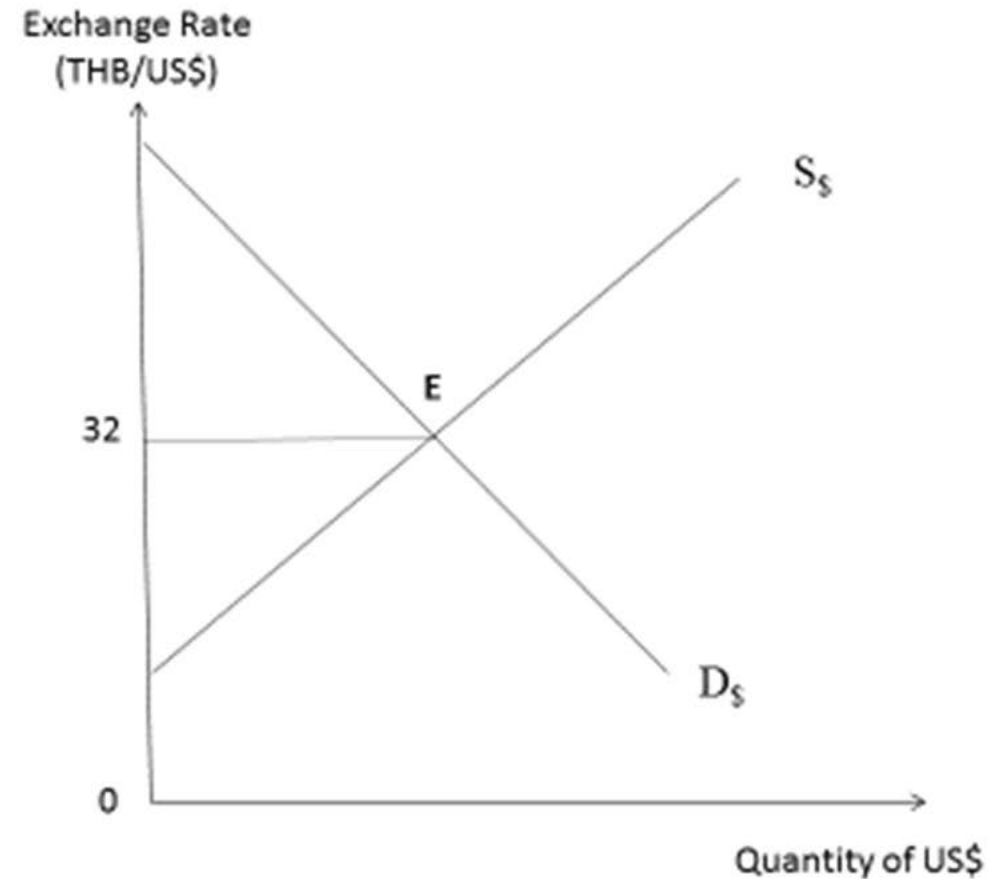
อัตราแลกเปลี่ยน (e): ฿ / 1 US\$

ดุลยภาพของตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

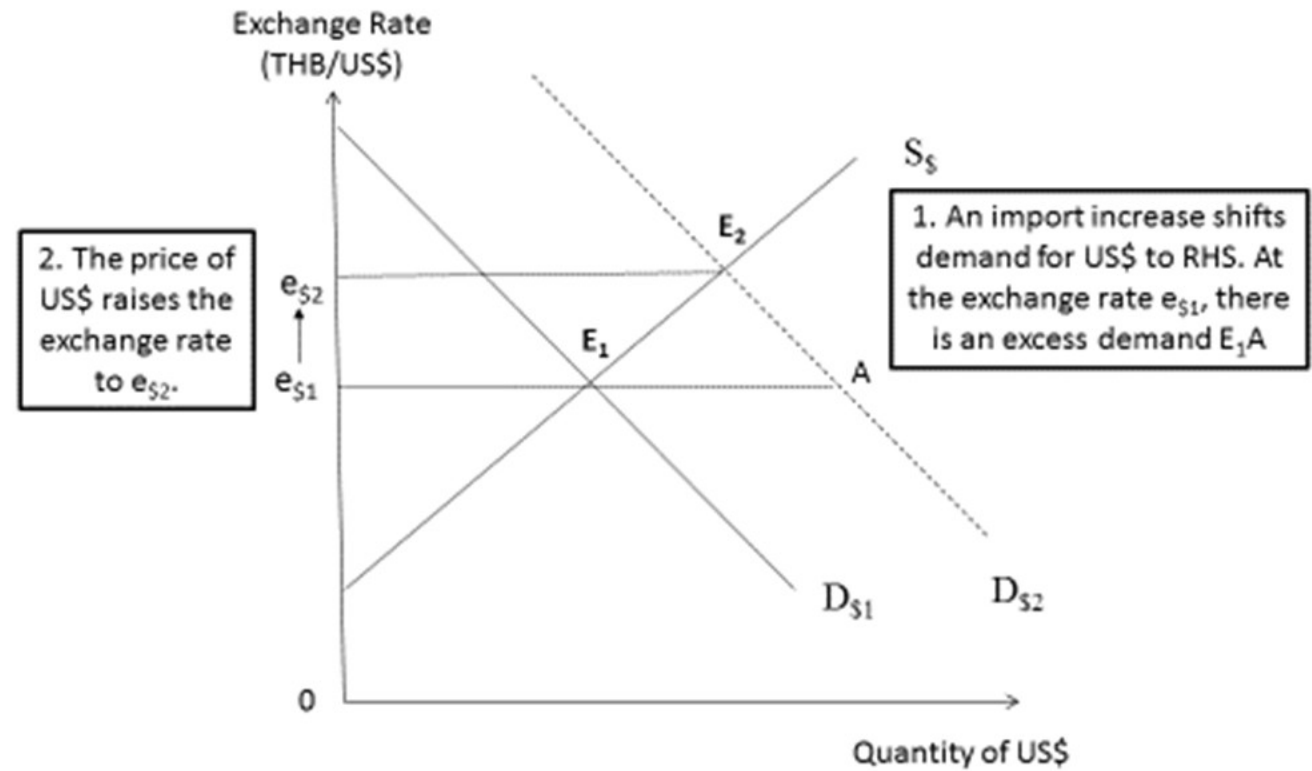
สมมติ เงินต่างประเทศคือ เงินUS\$

ดุลยภาพของตลาดแลกเปลี่ยนเงินตรา
ต่างประเทศ (Foreign Exchange Market
Equilibrium) **อยู่ที่จุด E** อัตราแลกเปลี่ยน
(e) ที่ดุลยภาพอยู่ที่ 32 บาท/US\$

การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพของตลาดเงินตราต่างประเทศ

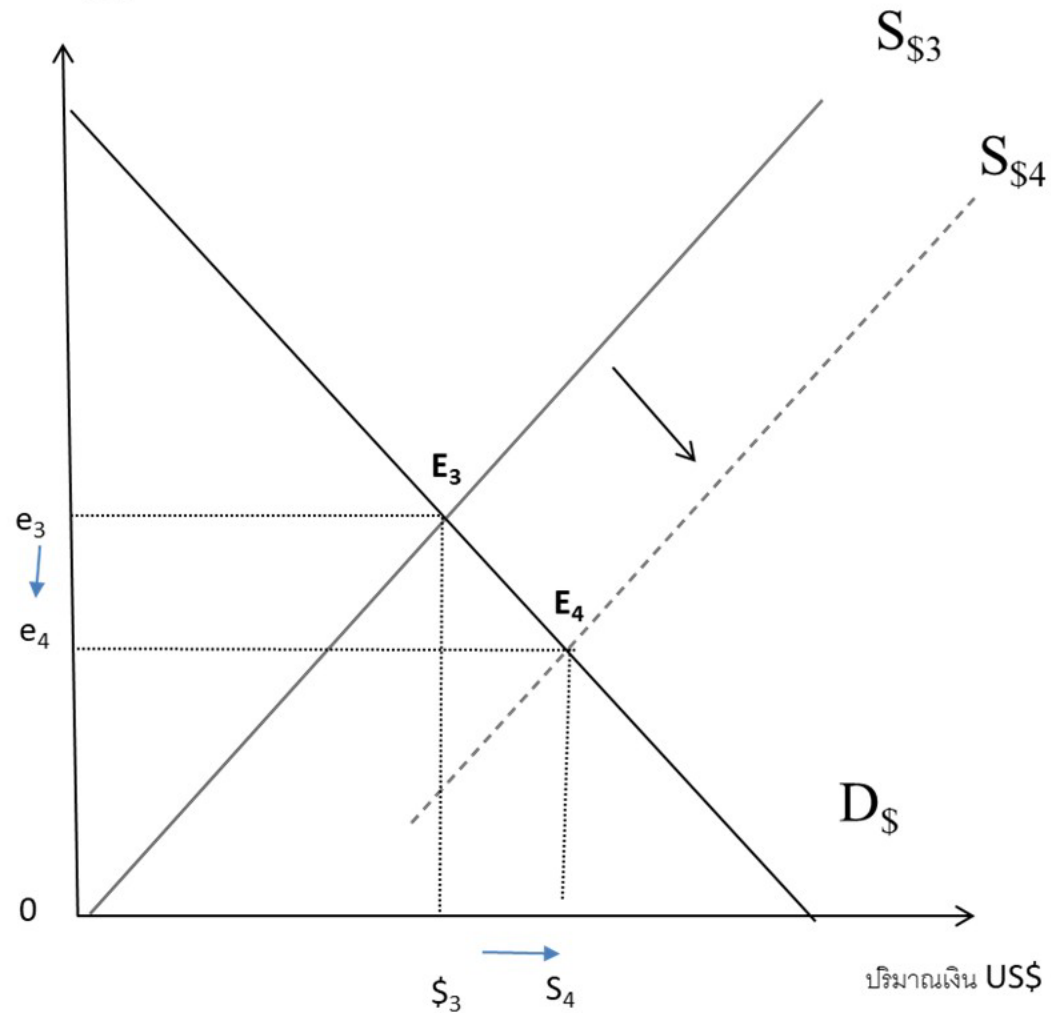
สมมติ เมื่อสินค้านำเข้าเป็นที่นิยมของคน
ไทย ทำให้ความต้องการเงินต่างประเทศ
($D_{\$}$) $\uparrow$
 $\uparrow(D_{\$}) \rightarrow$ อุปสงค์ส่วนเกินในเงิน
ต่างประเทศ ($ED_{\$}$) $\rightarrow$ อัตราแลกเปลี่ยน
เพิ่มขึ้น (ค่าเงินบาทอ่อนลง) จาก $e_{\$1}$
เป็น $e_{\$2}$ ดุลยภาพตลาดเงิน US\$ เปลี่ยน
จาก E_1 เป็น E_2

การเปลี่ยนแปลงดุลยภาพของตลาดเงินตราต่างประเทศ

สมมติ เมื่อสินค้าสินค้าไทยเป็นที่นิยม
ของต่างประเทศ ทำให้ความต้องการเงิน
ไทยเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันความอุปทาน
เงินต่างประเทศเพิ่มขึ้น ($S_{\$} \uparrow$) $\rightarrow$ เกิด
อุปทานส่วนเกินในเงินต่างประเทศ
($ES_{\$}$) $\rightarrow$ อัตราแลกเปลี่ยนลดลง
(ค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น) จาก $e_{\$3}$ เป็น $e_{\$4}$
ดุลยภาพตลาดเงิน US\$ เปลี่ยนจาก E_3
เป็น E_4

อัตราแลกเปลี่ยน (e): B / 1
US\$

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ต่างประเทศ

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ แบ่งได้ 3 ระบบด้วยกัน

1. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ (Fixed Exchange Rate)

- ระบบมาตรฐานทองคำ
- ระบบมาตราปริวรรตทองคำ

2. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว (Flexible Exchange Rate) หรือระบบ
อัตราแลกเปลี่ยนขึ้นลงเสรี

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ (Fixed Exchange Rate)

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ (Fixed Exchange Rate System) เป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนที่ทางการกำหนดให้คงที่ระดับหนึ่ง โดยไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาที่ต้องการ ซึ่งภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่จะเกิดจากหน่วยเงินตราแต่ละประเทศอิงกับมาตรฐานโลหะที่มีค่า

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว (Flexible Exchange Rate)

สำหรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบเสรี อัตราแลกเปลี่ยนจะถูกกำหนดโดยกลไกตลาดเป็นหลัก ดุลยภาพของอัตราแลกเปลี่ยนในระบบนี้จะขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศ

1. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบเสรี (Independent หรือ Free Float)
2. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวลอยตัวภายใต้การจัดการ (Managed หรือ Dirty Float)

1. ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบเสรี

สำหรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบเสรี อัตราแลกเปลี่ยนจะถูกกำหนดโดยกลไกตลาดเป็นหลัก คุณภาพของอัตราแลกเปลี่ยนในระบบนี้จะขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานของเงินตราต่างประเทศ

2.ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวลอยตัว ภายใต้การจัดการ

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ (Managed Float Regime) กลไกตลาดยังคงมีความสำคัญในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยน แต่ก็เชื่อว่าหากปล่อยให้กลไกตลาดจัดการกับค่าเงินเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ค่าเงินมีความผันผวนได้ ดังนั้นธนาคารกลางจึงต้องเข้าไปแทรกแซงในตลาดเงินตราต่างประเทศบ้าง เพื่อต้องการให้ค่าเงินของประเทศมีเสถียรภาพ

ระบบอัตราแลกเปลี่ยนของไทย

- ปัจจุบันในประเทศไทยใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ (Managed Float Regime)
- ตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2540 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้เปลี่ยนมาใช้ ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว (Managed Float Regime)
- ซึ่งค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับเงินตราสกุลต่างๆ ถูกกำหนดโดย กลไกตลาดตามอุปสงค์ และอุปทานของตลาดเงินตราในประเทศและต่างประเทศ
- อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange Rate) สามารถเปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้ตามปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะเข้าซื้อ หรือขายเงินดอลลาร์สหรัฐตามความจำเป็น เพื่อไม่ให้อัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนมากเกินไปและให้บรรลุเป้าหมายนโยบายเศรษฐกิจ

หน่วยงานดูแล ระบบอัตราแลกเปลี่ยนของไทย

